

- Imago en feitelijke prestaties
- Bijmesten in prei
- Zaaitijdstip en bemesting van invloed op actuele stand graan
- Bij netvlekkenziekte geen eigen zaaizaad gebruiken
- Excursie webwinkel boerwiel.nl
- Uitputtingslag voor akkermelkdistels
- Rijenbemesting met drijfmest in narcis
- BIOM activiteitenkalender

Bijmesten in prei

Een groep biologische telers in Zuid Oost Nederland loopt al langer met het idee rond om organische mest toe te passen gedurende de teelt van prei. Ze willen af van de hoge mestgiften voor de teelt en willen meer beschikbare stikstof in het najaar. Er is in de herfst vaak te weinig stikstof beschikbaar voor de dan nog sterk groeiende prei. Binnen BIOM is in 2004 een project opgestart om de mogelijkheden van bijbemesting in prei tijdens de teelt te demonstreren en verder te onderzoeken. Loonwerker Maas uit Kessel (L) heeft een machine gebouwd die vloeibare mest en eventueel Vinasse Kali tussen de rijen kan doseren. De machine is 9 meter breed en kan 4 m3 mest vervoeren. Op de noviteitendag van 16 juni is de machine gedemonstreerd. Er wordt in het project gekeken naar diverse soorten vloeibare mest in verschillende hoeveelheden. De vragen zijn: wat gebeurt er met de beschikbare stikstof en wat is de reactie van de planten. De werkgroep, die bestaat uit een vijftal biologische vollegrondsgroentetelers, beoordeelt de reactie van de prei in het veld. Bepaling van de opbrengst moet uitwijzen of er verschil is tussen de verschillende toepassingen. Het project loopt in ieder geval in 2004. Het kan interessante gegevens opleveren voor de biologische-, maar ook voor de gangbare groenteteelt, zeker gezien

de wettelijke ontwikkelingen op het gebied van mest. Het project is mede mogelijk gemaakt door LIB (Landbouw Innovatie Brabant, een samenwerkingsproject van de Provincie Noord Brabant en de ZLTO).

*Bel voor meer informatie met Jos van Hamont
[06 53375257]*

Imago en feitelijke prestaties

Biologische landbouw heeft een positief imago bij de burger. Het wordt gezien als een natuurlijke manier van landbouw, milieuvriendelijk, diervriendelijk en de biologische producten worden ervaren als gezond, veilig en lekker. Prima zo'n mooi imago, maar wordt dit ook waargemaakt door feitelijke prestaties? Zo niet, dan brokkelt dit beeld af en is de consument niet meer bereid tot het betalen van een meerprijs. Want duurder is het biologische product ook. Uit diverse studies in binnen- en buitenland blijkt de biologische landbouw op vele onderdelen inderdaad beter te scoren dan de gangbare landbouw. Er liggen hier echter een aantal bedreigingen op de loer. De gangbare landbouw is onder druk van de maatschappij voor wat betreft haar milieuprestaties aan een inhaalslag bezig. Voor bijvoorbeeld ophoping en verliezen van nutriënten scoort de biologische landbouw nu nog gelijkwaardig aan de gangbare landbouw maar de kans is zeer wel aanwezig dat deze rollen op den duur worden omgedraaid. Het is dan ook van levensbelang voor de biologische landbouw om continu te werken aan haar feitelijke prestaties. Deze prestaties moeten het imago ondersteunen en verder versterken. Zo zal de biologische landbouw bijvoorbeeld haar nog vrij hoge nitraatverliezen en fosfaatoverschotten verder moeten verlagen. Er kan hier zonder meerkosten nog een verbetering worden gemaakt. Een heel andere categorie is de productkwaliteit, ook hier kan het beduidend beter. Alleen het Eko-keurmerk is niet voldoende. Het product moet er in het schap goed uitzien en onderscheidend zijn door bijvoorbeeld een bij het imago passende verpakking of uitstalling. Maar ook na de aankoop zal het product aan de verwachtingen moeten voldoen. Een goede smaak en houdbaarheid zijn dan essentieel. Ook hier zijn er aangrijpingspunten voor verbetering. Bij de raskeuze wordt tot op heden nog nauwelijks rekening gehouden met de smaak. De houdbaarheid kan door een efficiënte ketenorganisatie verder worden verbeterd.

Het huidige positieve imago is dus geen reden om op de lauweren te gaan rusten. Verdere versterking is noodzakelijk. Gezien haar innovatieve kracht is dit een uitdaging die de biologische sector moet oppakken en ook aankan.

Wijnand Sukkel, projectleider BIOM

Zaaitijdstip en bemesting van invloed op actuele stand graan

Zomertarwe toonde half juni grote verschillen in stand tussen diverse zaaitijdstippen. In 2003 zijn we verwend door een extreem droog voorjaar. Dit voorjaar leek de bodem ook weer vroeg bekwaam om te zaaien, maar op veel plaatsen zijn de gevolgen te zien van structuurschade. De zaaibedbereiding is soms te vroeg uitgevoerd en op veel plaatsen zijn sporen terug te vinden van de bemesting. Er is een toenemend streven naar hogere opbrengsten en een betere (bak)kwaliteit. Een optimale bemesting en perfecte structuur is hier het antwoord, maar tevens ook de vraag: hoe kan dit het beste gebeuren? Bemesten vóór zaaien geeft teveel sporen en bemesten ná zaaien geeft risico van bladverbranding. Ook valt er nog veel te verbeteren aan de verdeling van de mest. Vroeg gezaaide percelen waarbij de grond bekwaam was, staan er over het algemeen goed voor. De planten hebben kunnen profiteren van het bodemvocht in de (vaste) ondergrond. Begin juni stonden de vroegste percelen in de aar, dit is vroeger dan anders. Gewassen gezaaid in april staan over het algemeen hol. De planten hebben duidelijk te lijden gehad van de droogte en de holle stand is wellicht te wijten aan het uitleggen van planten omdat ze niet vast genoeg stonden in de droge grond. Een enkeling heeft gewacht met zaaien en pas begin mei de zomertarwe gezaaid. Deze tarwe staat over het algemeen goed met weinig onkruid.

Bel voor meer informatie met Derk van Balen [06 53427222]

Bij netvlekkenziekte geen eigen zaaizaad gebruiken

In zomergerst heeft netvlekkenziekte (*Pyrenophora teres*) in de droge periode veel percelen aangetast. Er zijn grote verschillen in aantasting te zien tussen de verschillende rassen. Wanneer de vlekken bovenin de plant komen kan er veel bladverlies optreden en daardoor opbrengstderving. Door de regen van eind mei zijn de gewassen bijgetrokken en lijkt uitbreiding van de aantasting afgeremd. De schimmel kan met het zaad overgaan. Overhouden van eigen zaaizaad afkomstig van percelen met veel netvlekkenziekte is dan niet verstandig. Verder is het belangrijk de stoppel na de oogst snel onder te werken. De schimmel kan 9 tot 15 maanden op de stoppel in leven blijven en zal waarschijnlijk weinig problemen op gaan leveren in de vruchtwisseling.

Bel voor meer informatie met Derk van Balen [06 53427222]

Excursie webwinkel boerwiel.nl

Markt en afzet houden alle biologische ondernemers sterk bezig. Daarom is een bezoek gebracht aan het biologische bedrijf van Wiel van der Bool in Neer (Limburg). Wiel heeft een bijzondere manier van product afzet, de producten worden via een webwinkel verkocht. De webwinkel heeft 500 klanten, de grens ligt voor Wiel bij 1000 klanten. Hij kent zijn

klanten nog allemaal persoonlijk, voor hem een belangrijke meerwaarde. De klanten geven via internet hun bestelling op. Momenteel zijn 1900 producten te bestellen. De producten worden bij voorkeur van het eigen bedrijf of van collega bedrijven betrokken. Ze zijn dan verser dan wanneer ze van de groothandel komen en het is een manier om je producten te onderscheiden. Elke week worden de bestellingen op 25 afleveradressen bezorgd, waar ze door de klanten worden opgehaald. Van de Bool vindt het belangrijk dat ook anderen een webwinkel starten, waarbij iedereen zijn eigen regio heeft.

Ongeveer 25% van de producten die via de webwinkel worden verkocht is afkomstig van bedrijven die aangesloten zijn bij Eigen Erf. Omdat het merk "Eigen Erf" niet streekgebonden is kunnen ook andere regio's zich hierbij aansluiten. Momenteel zijn 6 regio's aangesloten. Op termijn gaan de regio's producten uitwisselen.

Voor meer informatie www.boerwiel.nl

Uitputtingslag voor akkermelkdistels

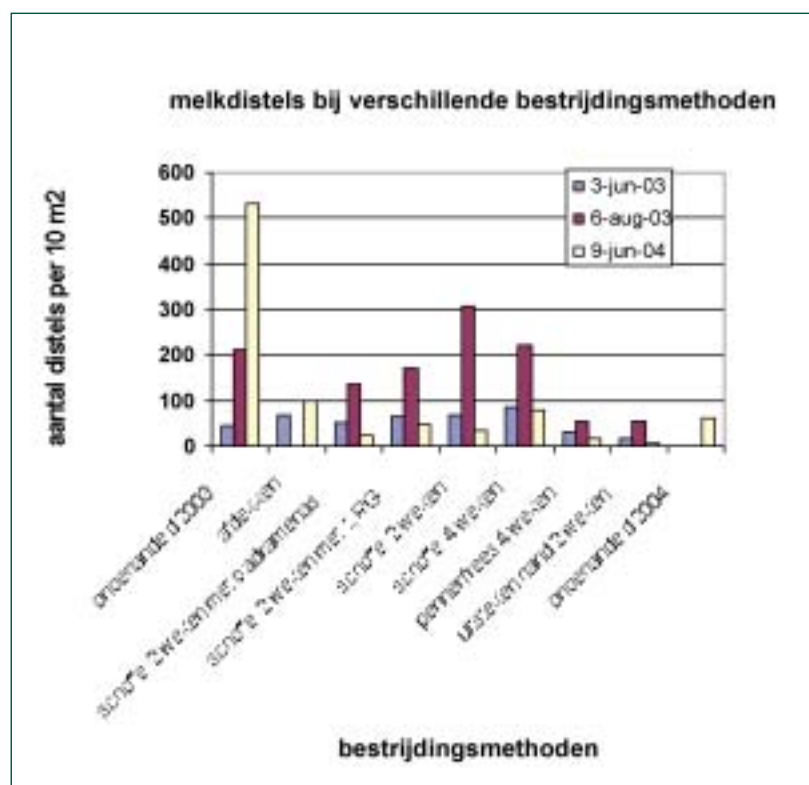
Intensieve bewerking put melkdistels uit. Drie behandelingen met de pennenfrees of elke twee weken handmatig uitsteken van distelplanten in de groeimaanden mei, juni en juli van 2003 veroorzaakte 80% minder planten in het voorjaar van 2004. Twee tot drie intensieve bewerkingen met de pennenfrees in mei en juni blijkt een effectieve bestrijding. Het kan dus aantrekkelijk zijn plekken met veel distels braak te houden en met een pennenfrees aan te pakken. Elke twee weken afschoffelen van nieuw opgekomen akkermelkdistels gaf een lagere begin druk in 2004, terwijl elke vier weken schoffelen een toename van het aantal planten in het daaropvolgende jaar te zien gaf. Zaaïen van een concurrerend gewas en afdekken met plastic gaven wel een onderdrukking in het lopende seizoen, maar in het jaar daarop is er geen afname van het aantal distels. Deze behandelingen lijken weinig invloed te hebben op de vitaliteit van de ondergrondse delen. Hoe ondergrondse delen zich tegen deze concurrentie beschermen is niet onderzocht. Het lijkt of een deel van de ondergrondse delen in rust gaan en de kop weer boven het maaiveld uitsteken als de concurrentie is vertrokken.

Opvallend was de enorme toename van distels als er een jaar niet wordt bestreden. Een gewas telen en tegelijkertijd distels bestrijden op een perceel kost echter enorm veel wieden. Het onderzoek naar de bestrijding van wortelonkruiden loopt tot 2006.

Naast onderzoek naar de bestrijding van akkermelkdistel worden ook proeven met de bestrijding van kweek gedaan. Op 26 augustus wordt bij Deventer op het bedrijf van dhr. Duijnhouwer een machine gedemonstreerd die speciaal voor kweekbestrijding is ontwikkeld.

Naast onderzoek naar de bestrijding van akkermelkdistel worden ook proeven met de bestrijding van kweek gedaan. Op 26 augustus wordt bij Deventer op het bedrijf van dhr. Duijnhouwer een machine gedemonstreerd die speciaal voor kweekbestrijding is ontwikkeld.

Bel voor meer informatie met David van der Schans [0320-291111]

Rijenbemesting met drijfmest in narcis

In narcis wordt na rijbemesting met drijfmest met de sleepslangen methode meer beschikbare stikstof in de grond gemeten dan bij de standaard bemesting met kippenmest. Bij de standaardrijbemesting met kippenmest is 8 kg/ha beschikbare stikstof gemeten, terwijl de hoeveelheid beschikbare stikstof bij de toepassing van rundveedrijfmest via sleepslangen oploopt naar 40 kg/ha.

De nieuwe methode om bij te mesten met sleepslangen ligt in onderzoek in de bollenteelt in vergelijking met de standaard rijbemesting met kippenmest. Het doel is optimalisatie van de stikstofbemesting in bollen en tegengaan van de ammoniakemissie. In beide varianten ligt een dik strodek van ongeveer 18 ton stro per hectare. Tijdens de teelt wordt de bouwvoor regelmatig bemonsterd op beschikbare stikstof. De eerste resultaten op de hoeveelheid beschikbare stikstof in de grond zijn dus positief. Na de oogst wordt de opbrengst bepaald en gekeken wat het effect is op de kwaliteit van de bol.

Bel voor meer informatie met Hanneke van Zuilichem [0252 462112]

BIOM-activiteitenkalender

- Open avond Biologische zomertarwe en kwaliteit op 5 juli in Nagele. In samenwerking met Agrifirm en LBI worden drie praktijkproeven toegelicht. Aanvang: 19.00

Bel voor meer informatie met Derk van Balen [06 53427222]

- Onkruidbestrijdingsdag op 26 augustus in Deventer. Centraal staat het mechanisch bestrijden van het wortelonkruid kweek. Daarnaast komen ook andere onkruidbestrijdingsmachines aan bod.

Bel voor meer informatie met Derk van Balen [06 53427222]

- Veldbijeenkomst Bodembeheer op 31 augustus op de Gerbrandastate in Pietersbierum.

Bel voor meer informatie met Derk van Balen [06 53427222]

Colofon:

BIOM staat voor Biologische landbouw Innovatie en Omschakeling.

BIOM is gericht op het realiseren van twee doelen:

- versterken van de biologische bedrijfsvoering
- verbreden van de biologische praktijk

Voor meer informatie over het project kunt u contact opnemen met:

- Wijnand Sukkel projectleider PPO Akkerbouw en vollegrondsgroenten in Lelystad, tel. 0320 - 29 13 75
- Harm Brinks projectleider DLV Plant in Wageningen, tel. 0317 - 49 15 35
- Derk van Balen DLV Biologische Landbouw in Horst, tel. 06 – 53 42 72 22